

**Wegwijzer naar informatie over dementie
Beeldmateriaal met thema dementie
(en verwante thema's)
11 januari 2012**

A1 Anders dan voorheen : achterdocht, afhankelijkheid en onrust : een drieluik over dementie [video]

Kievit Robert; NIZW

Trimbosinstituut, 1994. - 36 min

onderscheiden met de derde prijs van de 'Award for outstanding audio-visual production', uitgereikt door The International Federation on Ageing in Jeruzalem, sept. 1995.

Een groeiend aantal mensen van 60 jaar en ouder lijdt aan een vorm van dementie. Verreweg de meeste van hen wonen thuis en worden dagelijks door familieleden verzorgd. Soms krijgen zij daarbij hulp van een professionele instelling, maar vaak neemt de familie de taak van de verzorging alleen op zich. Daarbij worden zij geconfronteerd met gedragsproblemen die kenmerkend zijn voor dementiepatiënten, zoals achterdocht, onrust en afhankelijkheid. "Anders dan voorheen" bestaat uit een drieluik waarin deze drie gedragskenmerken een centrale rol spelen. Een dementerende man verdenkt zijn vrouw en zoon er voortdurend van dingen achter zijn rug om te regelen. Een andere man probeert rust en veiligheid in huis te bewaren, terwijl zijn vrouw voortdurend op chaotische wijze in de weer is met het huishouden. En in het derde geval doet een oudere vrouw elke dag een niet aflatend beroep op haar dochter, die daardoor nauwelijks meer de deur uitkomt. De videoband geeft een beeld van deze problematiek en laat aan de hand van praktijkvoorbeelden zien hoe familieleden worstelen om de situatie hanteerbaar te houden. De band is gemaakt vanuit het perspectief van de familieleden.

A2 Amanda's Choice [video]

Vitaya, juni 2002. 50 min

Deze video behandelt het thema dementie op jonge leeftijd. Ook erfelijkheid komt aan bod en de standpunten van jonge kinderen.

A3 Als ik in de war ben dan ben ik er eventjes niet [CD-rom voor kinderen, lagere schoolleeftijd]

ALZHEIMERCENTRUM LIMBURG

2003

met filmfragmenten uit: 'Mijn opa raakt de weg kwijt'

Via schitterende animaties en eenvoudige teksten kunnen kinderen vanaf een jaar of 10 zelf meer informatie rondom dementie verkrijgen. Via serieuze en humorvolle interactieve beelden worden zaken aan de orde gesteld, zoals een stukje historie, welke vormen van dementie er zijn, en het omgaan met dementerende mensen. (www.alzheimercentrumlimburg.nl)

A4 Alles voor de wetenschap [DVD]

Canvas februari 2011 – 53 minuten

Christine Van Broeckhoven is moleculair biologe en genetica aan het Vlaams Instituut voor biotechnologie aan de universiteit van Antwerpen en baanbreker in het onderzoek naar de ziekte van Alzheimer. De documentaire focust zowel op Van Broeckhovens persoonlijke verhaal als op haar onderzoek en op de impact daarvan op ons dagelijks leven. Respect voor iemands persoonlijkheid is de drijfveer in haar onderzoek naar de oorzaak en de behandeling van de ziekte want door dementie verlies je je eigenheid, je eigen psyche.

B1 Benjamin en de anderen [DVD + DVD-lespakket]

Anne-Mieke van den Berg, Kitty van de Ven [Idee-ontwikkeling & Research]

Tilburg : Movedmedia, 2005. – 50 min.

"Benjamin en de anderen" is een dubbel-DVD over leven met dementie.

De eerste DVD laat zien hoe (ook tamelijk jonge) mensen hun leven steeds weer aanpassen aan het verloop van de dementie.

Hoewel hun mogelijkheden steeds minder worden, blijven ze communiceren met de wereld om hen heen. In het lespakket vormen de veertien probleemgebieden van het Landelijk Dementie Programma de leidraad. Mantelzorgers en zorgprofessionals komen uitgebreid aan het woord. De probleemgebieden worden geïllustreerd aan de hand van filmfragmenten uit de documentaire. Vervolgens kan de gebruiker kiezen voor deskundig commentaar op elk gebied. Voor het onderwijs zijn vragen ontwikkeld bij elk van de veertien probleemvelden.
Meer informatie op www.benjaminendeanderen.nl

B2 Belevingsgerichte zorg [DVD]

Orbis thuis 2005

DVD1 Belevingsgerichte zorg in de praktijk: gewoon doen

De DVD behandelt verschillende domeinen:

Rol en relatie

Verzorging

Bewegen

Uitscheiding

Voeding en stofwisseling

Dagbesteding

Slaap en rust

Wondverzorging

DVD 2 Leren observeren en inschatten van de fase van ik-beleving bij mensen met dementie

De DVD is opgebouwd uit 3 gedeeltes

Het eerste gedeelte geeft een goede indruk van de 4 fasen van de ik-beleving.

Het tweede gedeelte geeft stapsgewijs aan hoe u vanaf de opname meteen belevingsgericht gaat werken en observeren

Het derde gedeelte is een hulpmiddel om de karakteristiek (inschatting van de fase van ik-beleving) te kunnen maken.

C1 Christiane, 56 jaar...heeft Alzheimer deel 1 [DVD]

Jan Sevenant, 2007, 15 min.

Getuigenis van Christiane, 56 jaar...met Alzheimer en van haar man. Vertoond op het symposium 'Wegwijs in dementie op jonge leeftijd, Leuven, 20 oktober 2007. Enkel in besloten kring te vertonen.

C2 Christiane, 56 jaar...heeft Alzheimer deel 2 [DVD]

Jan Sevenant, 2010. 18 min.

Getuigenis van Christiane, 56 jaar...met Alzheimer en van haar man. Vertoond op het minisymposium 'een gezicht geven aan jongdementie, Vlaam Parlement, Brussel, 23 februari 2010. Enkel in besloten kring te vertonen.

D1 De dag die in een handtas verdween [DVD]

Marion Kranz, 2001, 45 min

duits, ndl. ondertiteling

Der Tag der in der Handtasche verschwand

Marion Kainz volgt met haar camera Frau Mauerhoff die Alzheimer heeft en in een rusthuis in Duisburg woont. Zij dwaalt door het doolhof van gangen op zoek naar haar thuis. Op indringende fluistertoon vertelt ze dat ze stilaan begint te vermoeden dat er een samenzwering bezig is tegen haar. Iedereen beweert dat ze hier woont, maar dat kan helemaal niet.

Neben dem Grimme-Preis erhielt der Film zahlreiche weitere Auszeichnungen, so z. B. den Preis der Publikumsjury „Marler Gruppe“, den 1. Preis sowie den Publikumspreis des Hamburger Kurzfilmfestivals 2000, den „FIPA d'argent“ 2001 und den Deutschen Kurzfilmpreis.

http://de.wikipedia.org/wiki/Der_Tag_der_in_der_Handtasche_verschwand

D2 Deining [video]

Nicole Van Kilsdonk, 2003, 91 min

TV-film over de gevolgen van de ziekte van Alzheimer op een familie (dochter en 2 kleinkinderen).

D3 De stem als sleutel tot belevingsgericht contact. [DVD]

Expertisecentra dementie Oost-Vlaanderen.

De zorg voor mensen met dementie is boeiend maar niet eenvoudig. Het is een voortdurende zoektocht naar het juiste contact. Marianne Hartmann verdiepte zich in verschillende inzichten en theorieën en creëerde hieruit een eigenzinnige methode die leidt tot een belevingsgerichte communicatie. In Frankrijk en Zwitserland kon zij deze methode met succes implementeren in de zorg voor mensen met dementie. Deze DVD laat u proeven van de bijzondere aanpak van Marianne Hartmann. Of hoe zelfs vals zingen juist kan zijn.

D4 Dementie, zorgen voor nu en later [DVD + werkboek]

Groningen : HanzeConnect, 2008. – 180 min.

Familieleden, mantelzorgers hebben ondersteuning nodig bij het omgaan met het veranderde gedrag van hun naaste, de patiënt met dementie. Zij vragen daarbij van professionals vooral om praktische suggesties en voorbeeldgedrag. Daarom heeft HanzeConnect voor opleidingen op het terrein van zorg en welzijn en voor professionals/vrijwilligers, die werkzaam zijn in de praktijk, een educatief pakket over dementie gemaakt: "Dementie zorgen voor nu en later".

De DVD bevat zeven gefilmde praktijkverhalen met een totale lengte van drie uur. In deze verhalen staat de behandeling, begeleiding en zorg voor mensen met dementie en hun familieleden centraal: thuis (3), binnen dagopvang en –verzorging (1), projecten kleinschalig wonen (2), verzorgings- en verpleeghuis (2).

De films zijn geen instructiefilms over het werken met mensen met dementie. Ze geven inzicht in de praktijk, waarin mantelzorgers, vrijwilligers en professionals zoeken naar passende benaderingen. Daarbij worden zij geconfronteerd met allerlei dilemma's en valkuilen.

In het werkboek worden methodische en didactische aandachtspunten beschreven en werkvormen aangedragen voor het gebruik van de films bij scholing en voorlichting. Het gaat daarbij om zowel observatie- en reflectieoefeningen als om oefeningen aan de hand waarvan vaardigheden getraind kunnen worden.

www.hanzeconnect.nl

E1 Een andere golflengte [video]

Trimbosinstituut, 1995, 25 min

"Een andere golflengte" is een informatieve videoband over validation. Een manier om door woord, gebaar, oogcontact en aanraking, beter contact te maken met een dementerend familielid. Voor iemand die dement is speelt tijd geen rol meer. Situaties, mensen uit het verleden, alles kan weer boven komen. Bij de mensen uit de directe omgeving leidt dit vaak tot gevoelens van onvermogen en verlies. Pogingen de ander in de werkelijkheid terug te halen hebben dikwijls irritaties tot gevolg, waardoor de verwijdering alleen maar toeneemt.

Doel van deze film is om familieleden en verzorgenden te laten zien dat het, met behulp van validation, mogelijk is om contact te maken, door als het ware over te schakelen op een andere golflengte, door af te stemmen op de innerlijke belevingswereld van de dementerende mens.

Zie ook de instructiefilm "Nabijheid" over verschillende technieken van validation. "Een andere golflengte" werd gemaakt in opdracht van de Stichting Validation.

E2 Een kleinschalig verpleeghuis.

Daelhoven, 2003

Daelhoven is een gecombineerd verpleeghuis in Soest. Er wonen 60 psychogeriatrische en 18 somatische bewoners. Daarnaast is er een afdeling revalidatie en dagbehandeling. Deze videofilm gaat over het dagelijks leven van 3 bewoners. De film geeft een beeld van het kleinschalig wonen, het verenigingsleven en de multidisciplinaire zorg. In de visie van Daelhoven staan huiselijkheid, herkenbaarheid en integrale zorg centraal.

E3 Ex memoria [DVD - dokufictie, kortfilm]

Josh Appignanesi, regie en script; Mia Bays, productie

Sara Kestelman (Eva Lipschitz), Nathalie Press (de jonge Eva Lipschitz)

[2006]. – 15 min.

www.exmemoriafilm.co.uk

Eva, een Joodse vrouw van Poolse afkomst, verblijft in een verpleegtehuis. De film focust op de interacties met de verzorgende staf, andere bewoners, en familiebezoek. Zonder veel taal, maar met indringend beeld, laat de film iets vermoeden van hoe Eva dit beleeft.

De Bradford Dementia Group ontwikkelde een vormingspakket rond de thema's die in de film aan bod komen (kan gedownload via bovenvermelde link)

G1 Goed bekeken [video]

WOLSWIJK Pieter

Trimbos-instituut, 1997, 27 min.

SAMENVATTING (Videocatalogus Trimbos-instituut, 1999)

'Goed bekeken' is een videoband over Video Interactie Begeleiding (VIB) bij dementerende ouderen. Een methode die verwant is aan Video Home Training, waarbij met behulp van video-opnamen bepaalde probleemsituaties worden geanalyseerd. Bij VIB wordt gekeken naar de interactie tussen een dementerende en een zorgverlener en worden de momenten van geslaagde communicatie als uitgangspunt genomen om de relatie verder te verbeteren. Aan de hand van een vijftal basisinteractieprincipes (volgen, ontvangen, instemmend benoemen, beurt verdelen, leiding geven) worden zorgverleners zich bewust van de goede communicatie-elementen in hun gedrag. In 'Goed bekeken' wordt de VIB-methode gedemonstreerd aan de hand van drie praktijkvoorbeelden. (...)

Video Interactie Begeleiding is een project dat ontwikkeld is door verpleeghuis De Hazelaar in Tilburg en de Stichting Orion uit Roermond. Meer informatie over de methode is te vinden in de handleiding 'Video Interactie begeleiding bij dementerende ouderen.'

G2 Gebroken Vlinder [video – DVD]

VAN AUBEL Fred, LEENDERS Geert, Verpleegtehuis Joostens

2001

"Gebroken Vlinder" is het verhaal van de jong dementerende vrouw Minke (geb. 1943 te Eindhoven) die sinds oktober '98 woont binnen het verpleeghuis Grubbeveld te Maastricht.

Toen Minke verhuisde naar Grubbeveld hebben haar echtgenoot Jan en hun beide zonen Eelco en Rutger een verhuisbericht verstuurd. Op dit verhuiskaartje staat Minke geportretteerd, omgeven door vlinders.

De vlinder symboliseert Minke's inhoud van leven, haar relatie met schoonheid en kunst maar evenzo de vluchtigheid van het fragiele menselijke bestaan.

Middels authentiek film- en ander beeldmateriaal wordt het leven en het ziekteproces van Minke gevolgd.

In het najaar van 1999 werden gesprekken gevoerd met mensen uit de directe omgeving van Minke in heden en verleden.

De samenstellers van de film spreken de wens uit dat dit persoonlijk document een steun en houvast mag zijn voor al degenen die getroffen zijn of worden door dementie.

H1 Het labrynt van de vergetelheid [video]

MINNAERT Roland; PFIZER; VLAAMSE ALZHEIMERLIGA; BARO Franz

Vlaamse Alzheimerliga, 1999

De diagnose van de ziekte van Alzheimer (ook genoemd "Dementie van het Alzheimer Type" of afgekort D.A.T.) is een eerste stap van een lange en onzekere weg die gekenmerkt is door een geleidelijke achteruitgang.

Deze video probeert u uit te leggen wat hiervan de mogelijke oorzaken zijn.

Ze geeft u een idee van de evolutie die de persoon met de ziekte van Alzheimer zal doorlopen. Ze toont u enkele situaties waarmee u ongetwijfeld zult geconfronteerd worden in de loop der jaren. Maar ze laat u vooral beseffen dat u er niet alleen voorstaat. Steeds meer mensen zijn begaan met de ziekte van Alzheimer.

H2 Het zijn de kleine dingen... : afstemmen op voorkeuren en aversies van dementerende bewoners in verpleeghuizen [met handleiding] [video]

Prismant, 2000, 58 min

Dementerende bewoners in verpleeghuizen hebben net zoals iedereen voorkeuren en aversies omtrent de manier waarop zij benaderd willen worden. Vaak kan daar in hun geval niet rechtstreeks naar worden gevraagd.

Maar het is wel belangrijk de zorg binnen verpleeghuizen daar zoveel mogelijk op af te stemmen. Daartoe is een methodiek ontwikkeld, waarmee na gestructureerd observeren van voorkeuren en aversies van dementerende bewoners naar een nieuwe benadering gezocht wordt, die beter bij hen past. Het gaat vaak om kleine dingen...

Deze videofilm laat aan de hand van drie cases het werken met deze methode zien.

H3 Het andere gezicht: geen leuke oude dag [video]

Marijke Vreeburg, Nederland 1 op 12 maart 2002.

Documentaire over ouderenmishandeling. In de documentaire komt onder meer een man aan het woord die de zorg voor zijn dementerende vrouw op den duur niet meer aankon en haar regelmatig een klap verkocht.

H4 Het wordt langzaam tastbaar

www.zorgtalentproducties.nl [2007]

Gedurende twee jaar is het proces van invoering van belevingsgerichte zorg gefilmd, toegespitst op de medewerkers van één afdeling van een verpleeghuis.

De dvd bestaat uit:

De hoofdfilm "Het wordt langzaam tastbaar". Hierin wordt het beeld geschetst van de invoering van belevingsgerichte zorg op de afdeling.

Implementatiemodulen: in op de doelgroep toegespitste modules komen managers en projectgroepleden, leidinggevend, afdelingsmedewerkers en medewerkers van (para)medische diensten aan het woord.

Inhoudelijke instructie: belevingsgerichte methodiek en contactmomenten

Handleiding: op de website van www.zorgtalentproducties.nl staat een handleiding voor leidinggevend en opleiders over het gebruik van de dvd ten behoeve van het invoeringsproces in de instelling.

I1 Intieme grenzen [video]

PATHUIS Frida, NEELEMAN Albert

Groningen, Rutgers stichting Noord, 1998, 78 min.

met handleiding, ISBN 90-803648-6-X

SAMENVATTING (flaptekst handleiding)

Het omgaan met intimiteit en seksualiteit binnen de verzorging en verpleging van zorgbehoefte ouderen in de thuiszorg, verzorgings- en verpleeghuizen vraagt specifieke deskundigheid van de zorgverleners. Lichamelijk contact en intimiteit hebben een plaats binnen het professioneel handelen. Het observeren en signaleren van intieme en seksuele behoeften van een cliënt, maar ook het herkennen en erkennen van de grenzen daarin van zichzelf en van de cliënt bepaalt de kwaliteit van een goede zorgverlening. Het kunnen werken vanuit een eenduidige visie, vastgelegd in beleid van de instelling bevordert duidelijkheid bij het hanteren van intieme grenzen tussen zorgverleners en hun cliënten

De videofilm 'Intieme grenzen' laat in vijf cases, praktijksituaties zien hoe er wordt omgegaan met lichamelijk contact door zorgverleners in de thuiszorg, verzorgings- en verpleeghuizen. In de interviews wordt ingegaan op de beleving ervan door de zorgverleners, cliënten en hun familie. Grensoverschrijdend gedrag komt regelmatig voor, maar hoe ga je daar mee om? Schuldgevoelens en boosheid voor de zorgverlener, welke ondersteuning kan hij vragen van collega's en het management? Het leren omgaan met intimiteit en seksualiteit, het bewustworden van vooroordelen, eigen normen en waarden vertalen naar collega's kunnen aan de orde komen bij de bespreking van de film.

De handleiding is bedoeld voor docenten of begeleiders, die in scholingssituaties het onderwerp willen bespreken. Het bestaat uit achtergrondinformatie over de thema's intimiteit en seksualiteit, grensoverschrijdend gedrag en het hanteren van grenzen bij deskundig zorgverlenen. Aanwijzingen voor de voorbereiding en suggesties voor de begeleiding van de discussie naar aanleiding van de casuïstiek zijn toegevoegd.

I2 Ik ken je niet meer : dementie [video]

EXPERTISECENTRA DEMENTIE VLAANDEREN

2001

Met de video "Ik ken je niet meer" maak je kennis met dementerende personen en hun omgeving.

Zo is er het koppel Mit en Stan, waar een van beide partners dement is. Mit staat haar echtgenoot dag in dag uit bij. Via haar man kwam ze in contact met het expertisecentrum dementie in hun buurt.

De video verhaalt ook wat je kan doen als je vermoedt dat een vriend, partner of familielid dementie heeft.

Deze video maakt deel uit van een informatiepakket over dementie en de expertisecentra. In het pakket zit ook een begeleidende brochure en een set postkaarten met het campagnebeeld.

I3 Iris. Her greatest talent was for life [DVD]

Richard Eyre (regisseur); Judy Dench, Jim Bradbent, Kate Winslet, Hugh Bonneville (acteurs)

Paradiso Filmed Entertainment, cop. 2001 – 87 min. – *engelstalig, nederlandse en franse ondertiteling*

Naar de biografieën van haar echtgenoot John Bayley: *Elegie voor Iris* (*Elegy for Iris*, 1999) en *Iris en haar wereld* (*Iris and her friends*, 2000)

John Bayley is meer dan veertig jaar getrouwd geweest met de romanschrijfster en filosofe Iris Murdoch. De laatste vier jaar van haar leven leed zij aan de ziekte van Alzheimer en verzorgde hij haar zelf. De herinneringen aan hun leven samen werden tijdens haar ziekte opgeschreven.

K1 Kleinschalig wonen in de wijk. [DVD]

Wiekslag Smitsveen, 2007

Wiekslag is in 1999 gebouwd en biedt plaats aan 12 bewoners met dementie. Ze hebben daar allen een eigen kamer maar wonen met zijn zessen samen. Er wordt dagelijks gekookt en ook de was wordt in eigen huis gedaan. Deze videofilm gaat over het dagelijks leven. De film geeft een beeld van het kleinschalig wonen, de activiteiten en de multidisciplinaire zorg. In de visie staan huiselijkheid, herkenbaarheid en integrale zorg centraal.

K2 Kijk nog eens goed [DVD]

[Look closer]

Amanda Waring, 2007

“Ik wilde deze film maken om het bewustzijn te vergroten over hoe wij oudere mensen behandelen”...

De film en het gedicht laten ons ervaren hoe een oudere dame haar verzorging beleeft en doet een oproep om toch vooral ook te zien wat voor mens zij is geweest voordat zij werd beperkt in haar mogelijkheden. In onze zorgzaamheid en hulpvaardigheid leggen we vaak onze eigen kwaliteitscriteria aan. Dit gecombineerd met de noodzaak om efficiënt te werken en de beperkte communicatiemogelijkheden van de oudere, verleidt ons om *voor* de ander te denken, in plaats van *met* de ander.

Gebaseerd op het gedicht : Look closer / Phillis McComack; vert. Pauline van Tienhoven

Wat zie je nu, zuster, als je zo naar me kijkt?

Een kribbig oud mens, wiens verstand langzaam wijkt?

[...]

Kijk nog wat beter, kijk en zie...MIJ.

L1 Leven met Alzheimer [DVD]

Koppen XL, 15 september 2009.

Leven met Alzheimer = Mum, Dad, Alzheimer's and Me: My Story [DVD]

Fiona Phillips

Uitgezonden sept. 2009 (21:25-22:00)

De Britse tv-presentatrice Fiona Phillips werkt fulltime en heeft twee jonge kinderen. En daarbij zorgt ze nog voor haar zieke vader Neville. Neville heeft Alzheimer. 'Ik word vaak verscheurd door schuldgevoelens. Mijn kinderen hebben me nodig, maar ook mijn vader kan niet zonder mij', verwoordt ze een gevoel dat vele mantelzorgers zullen herkennen. In deze aangrijpende Koppen XL schetst Fiona een beeld van hoe het is om te 'leven met Alzheimer'...

M1 Met mij is niks mis.... [DVD]

MENTING Joop

NIZW, 1996, 25 min

“Met mij is niks mis” is een voorlichtingsfilm. Centraal staat in deze film de relatie tussen processen in de hersenen en het gedrag en de beleving van patiënten met de ziekte van Alzheimer. Animaties verduidelijken de processen in de hersenen bij zowel gezonde mensen als bij alzheimerpatiënten in verschillende stadia van deze ziekte. We zien hoe geruisloos het netwerk van zenuwcellen in de hersenen langzaam verloren gaat. Afwisselend daarmee laat de film in een aantal gedramatiseerde scènes zien hoe het gedrag van de hoofdpersoon Anneke in de loop der jaren verandert en hoe ze dat beleeft. We volgen dit ingrijpende proces en zien hoe haar man Jaap en haar dochter Monique daarmee omgaan.

M2 Mijn opa raakt de weg kwijt [voor kinderen] [video – DVD]

ALZHEIMER CENTRUM LIMBURG, LEENDERS Geert, DE VUGT Marjolein, GOOSSENS Geert
2003, 24 min.

In “Mijn opa raakt de weg kwijt”, vertelt Charlotte, een 10-jarig meisje, over haar dementerende opa die bij hun in huis woont.

Charlotte houdt op school een spreekbeurt en ze vertelt haar klasgenootjes hoe haar opa verandert door deze ziekte en wat dit betekent voor hun gezin.

Deze film belicht dementie vanuit de ogen van het kind.

M3 Mariette [DVD]

Christophe Reyners

RTBF, 2005. – 26 min.

Uitzending door VRT Terzake, 2005

Christophe Reyners filmde zijn 90-jarige en demente grootmoeder in het rusthuis waar ze verblijft omdat haar man niet langer voor haar kan zorgen. Van achter zijn camera praat Reymers met haar, zij praat in de camera of in zichzelf, onsamenhangend, soms opeens helder, nu weer kinderlijk blij dan weer in-triest. Hij filmt het gevecht om haar te laten eten, haar koppigheid, haar vertwijfeling en verlorenheid, maar ook momenten van warm menselijk contact met verpleegsters. Hij filmt het laatste bezoek van haar man, die ze nu eens wel dan weer niet herkent. Mariette en haar man zijn intussen overleden.

N1 Nabijheid [video – DVD]

Trimbosinstituut, 1996, 40 min

Het verschil in werkelijkheidsbeleving van gedesoriënteerde demente mensen en die van hun partners, familieleden of verzorgenden, resulteert vaak in gevoelens van boosheid, verdriet, angst en machteloosheid. Om te kunnen communiceren is het dus van belang om door woord, gebaar, oogcontact en aanraking, af te stemmen op de innerlijke wereld van de dementerende.

Validation is een methode die speciaal ontwikkeld is om dit te bereiken. In deze instructiefilm worden, aan de hand van vier verschillende praktijkgevallen, een aantal technieken van validation gedemonstreerd.

Zie ook de film "Een andere golflengte". "Nabijheid" werd gemaakt in opdracht van de Stichting Validation.

O1 Ontregeld, een drieluik over FTD. [DVD]

Wolswijk videoproducties, 2007, 74 min

FTD begint meestal voor het 65^e jaar en is bij die groep na de ziekte van Alzheimer de meest voorkomende vorm van dementie. Bij de eerste klachten wordt zelden aan deze vorm van dementie gedacht, waardoor patiënten en familie vaak onnodig lang in onzekerheid blijven. Door frontotemporale dementie (FTD) verandert het gedrag en het gevoelsleven van de patiënt. De film Ontregeld laat zien hoe het leven van 3 FTD-patiënten ingrijpend is gewijzigd en welke gevolgen dat heeft voor de mensen om hen heen.

P1 Passiviteiten van het dagelijks leven: de 7 PDL-factoren [video]

Interreg II-project grenzeloze zorg, 55 min

Hier wordt uitleg gegeven over liggen en zitten en over gewassen, verschoond, gekleed, verplaatst en gevoed worden volgens de PDL-methode. De PDL aanpak is bij uitstek geschikt voor ernstig passieve mensen die verpleegd en verzorgd dienen te worden.

P2 Privacy, een kwestie van respect [video+ handleiding]

Palliatieve zorg Sint Lucas Gent, 20 min

Privacy is een gevoelig maar ook een heel breed onderwerp. Wat betekent eigenlijk recht op privacy? Deze video beoogt iedereen attent te maken op het feit dat privacy te maken heeft met respect en discretie. Het is een ethische opdracht voor zorgverleners om daarover te waken.

P3 Pluk de dag. Docureeks over het leven met dementie [DVD]

ECD Tandem, ECD Orion en PGN vzw, 2009, 8 reportages van 15 minuten.

Met dit programma wil het Dementienetwerk Provincie Antwerpen een zo ruim mogelijk publiek sensibiliseren. Het voornaamste opzet is om personen met dementie niet langer als 'vreemd' te laten ervaren. Bovendien denken vele mensen over dementie als 'enkel ondraaglijk lijden', terug 'kinds' worden, of leven 'als een plant'. De opeenvolgende afleveringen tonen echter dat naast de moeilijke gevolgen van de ziekte er ook ruimte is voor rustige en gelukkige momenten. Er zijn immers wel degelijk mooie, verrassende en verrijkende contacten mogelijk met personen met dementie. Daarnaast leert de kijker ook veel over hoe om te gaan met personen met dementie. We zien hoe mantelzorgers en professionele zorgverleners elke dag opnieuw hun zorgtaak opnemen. En stilaan worden we deelgenoot van de vreugden en de lasten van deze zorg.

P4 Pluk de dag. Aan de slag met Pluk de dag [Vormingsmateriaal gebaseerd op Pluk de dag]

ECD Tandem, ECD Orion en PGN vzw, 2011

Deze doos is een vervolg en een uitbreiding op de docureeks *Pluk de Dag, leven met dementie*. Aan de hand van beeldmateriaal en een speelse interactiemethodiek worden dialogen tussen de deelnemers tot stand gebracht.

Deze doos bevat:

DVD Pluk de Dag, docureeks over leven met dementie

Handleiding Pluk de Dag dialogen

Pluk de Dag kaartjes

Memoblok Pluk de Dag

Folders van Dementienetwerk Provincie Antwerpen

R1 Ruimte voor eigen leven: privacy en bejegening in het verpleeghuis [video+ handleiding]

Van Hemert Producties, 1999, 63 min.

Dit programma biedt verpleeghuizen concrete mogelijkheden om de privacy en persoonlijke levenssfeer van bewoners verder te verbeteren. De film bestaat uit vier afzonderlijk te vertonen praktijkverhalen. Deze laten zien welke dilemma's spelen in de bejegening van de betrokken bewoners en wat privacy en ruimte voor eigen leven voor hen betekent.

T1 Tijdelijk gesloten [video]

FELLER Yvonne

Trimbosinstituut, 1995, 50 minuten

Trefw. depressie; geneesmiddelengebruik; ziektebeleving; suicide

In deze film vertellen drie mensen uitvoerig over hun depressie.

Berend, een 60-plusser, kijkt samen met zijn vrouw terug op een leven van vallen en opstaan. Hij praat over zijn angsten, zijn zelfmoordgedachten, zijn opnames en de medicijnen die het mogelijk hebben gemaakt dat hij toch de veertig dienstjaren bij zijn baas kon volmaken.

Bea, een vijftigplusser met twee bijna volwassen kinderen heeft, zoals duidelijk zichtbaar wordt in de film, last van wisselende stemmingen. Ze werd doorverwezen naar de psychiater, maar vond dat ze er zelf uit moest zien te komen. Dat lukte met behulp van vrienden en allerlei vormen van afleiding en als praten niet meer hielp, met medicijnen.

Ook haar zoon Damiaan probeerde met Prozac van zijn depressie af te komen, maar bij hem werkte het niet. Hij heeft de somberheid en de pieken en de dalen van zijn depressie inmiddels geaccepteerd als iets wat bij hem hoort. Voor hem blijkt zijn baan een goede vorm van afleiding om de eenzaamheid van zijn kamer te ontvluchten. De interviewfragmenten worden afgewisseld met deskundig commentaar van prof. dr. W. van de Brink (hoogleraar psychiatrie) die aanvullende informatie geeft over symptomen, erfelijkheid en andere oorzaken, de behandelmogelijkheden en het gebruik van antidepressiva. De beelden worden afgewisseld met toepasselijke gedichtjes van Hans Andreus en enkele schrijvende fragmenten uit de speelfilm 'Ménage' die aantoont hoe mensen langs elkaar heen kunnen leven en niet zien hoe ernstig een depressie kan ingrijpen in iemands leven.

T2 Thuis : kleinschalige woonvorm voor dementerenden [video+ DVD]

LUXEMBOURG Jeanine

NIZW, 2004, 20 min.

Filmmaker Jeanine Luxembourg heeft zich intensief ingeleefd in de levens van enkele bewoners van SIMNIA. Het resultaat van haar inspanningen is een meeslepende documentaire over het leven van dementerenden in een kleinschalige woonomgeving. In SIMNIA delen zes bewoners een huiskamer en iedere bewoner heeft zijn of haar eigen kamer. Het dagritme wordt aangepast aan de wensen van bewoners en familie.

Utrecht, 8 juni 2004 - De documentaire *Thuis* heeft onlangs goud gewonnen bij de Sam Awards. De Sam Awards worden jaarlijks uitgereikt op het Keying into the Brain Festival, een festival voor beeldschermcommunicatie. Dit jaar waren er zeventig inzendingen. De met goud bekroonde documentaire *Thuis* geeft een indringend portret van dementerenden die wonen in de kleinschalige woonvorm SIMNIA in het Zeeuwse Domburg. SIMNIA biedt mensen met dementie een vernieuwende vorm van zorg waarbij de kwaliteit van leven centraal staat. De documentaire *Thuis* is uitgegeven bij het Nederlands Instituut voor Zorg en Welzijn / NIZW binnen het Innovatieprogramma Wonen en Zorg (IWZ). De productie was in handen van Metropolisfilm Utrecht.

V1 Vergeten (De keuze van Dekeyser) [video]

DITSHUYZEN Ireen

met een inleiding door Miel Dekeyser, ex-VRT-radiojournalist

Nederland, 1994, 116 min.

In de film 'Vergeten' wordt een portret geschetst van een viertal mensen met de ziekte van Alzheimer. Filmmakster Ireen van Ditschuyzen volgde chronologisch hun ziekteverloop over een periode van vier jaar, waardoor exact zichtbaar wordt wat de gevolgen zijn van deze vorm van dementie. Een extra probleem bij deze ziekte is dat familieleden niet bij machte zijn hulp te bieden omdat de patiënt het contact met zijn omgeving grotendeels kwijtraakt. De relatie wordt vertroebeld door teleurstelling en irritatie. Uitgangspunt van 'Vergeten' is het Amstelproject van de Vrije Universiteit. Dit project behelst een onderzoek bij 4000 bejaarden naar de allervroegste verschijnselen van dementie. Aan het woord komen twee neurologen. Maar daarnaast zijn het vooral de patiënten zelf, hun partners en andere familieleden die vertellen over hun ervaringen. Duidelijk wordt, dat partners veel steun vinden bij de verpleging en bij lotgenoten.

V2-V3 Versnipperde gedachten : de ziekte van Alzheimer: helpen om samen te herleven [video – DVD]

[2002?]

BRAIN CARE; PFIZER

Geheugenstoornissen behoren tot de frequentste klachten bij senioren. Zij kunnen van verschillende oorsprong zijn en bovendien het begin van een dementie inluiden.

Het is bewezen dat een vroege diagnose van deze dementievormen behandelingen mogelijk maakt die des te doeltreffender zijn naarmate zij in de eerste stadia van de ziekte zijn ingesteld. Het opsporen van een beginnende dementie is dus van groot belang.

Het is in dit perspectief dat **BrainCare®** werd opgevat. **BrainCare®** is samengesteld uit een ploeg van huisartsen, neurologen, geriateren en psychiaters die zich bijzonder met deze ziekten bezighouden. Hun doel is het medisch korps en het grote publiek te sensibiliseren voor het vroegtijdig opsporen van dementies en te zorgen voor een praktische en objectieve informatie in dit domein.

...

Het doel van deze video bestaat erin u via concrete voorbeelden voor het probleem van beginnende dementies te sensibiliseren.

V4 Van binnenuit [video]

STICHTING Alzheimer Nederland

2002, 20 minuten

In deze documentaire vertellen vier mensen met dementie over hun ervaringen en gevoelens. Wat waren de eerste verschijnselen, hoe is hen de diagnose verteld, wat betekent de ziekte voor de relatie en de omgang met andere mensen? Kan en mag je nog autorijden en hoe staat men in het leven in de wetenschap dat de dementie terrein zal winnen en men steeds minder zelf zal kunnen? Het gesprek wordt geleid door psycholoog Ad Nouws.

V5-V6 Voor eeuwig de jouwe [video+DVD]

[Lasse och Ulla]

Johanna WINBLAD

2006. - 58 minuten

[opname NCRV, Dokument, 11 febr. 2008]

documentaire

Lasse en Ulla kennen elkaar al ruim zeventig jaar. Lasse werkte als jurist op het gemeentehuis van Stockholm, Ulla als onderwijzeres op een lagere school. Met hun vijf kinderen ging de familie Rudberg er op uit met de boot. Lasse en Ulla keken halsreikend uit naar hun pensionering, ze droomden van een eigen huisje op een van de eilandjes aan de kust, waar ze in alle rust van het leven konden genieten. Maar die droom spatte uiteen toen Lasse op 69-jarige leeftijd de ziekte van Alzheimer kreeg. Film maker Johanna Winblad volgde het liefdespaar maar liefst negen jaar met haar camera, vanaf het moment dat Lasse's ziekte zich voor het eerst openbaarde. Terwijl het ziekteproces voortschrijdt, en Lasse alle trekjes krijgt van een lastige Alzheimer-patiënt, blijft de keuze van Ulla voor de liefde van haar leven onvoorwaardelijk. Dwars door alle stormen van het leven blijft Ulla oog houden voor de positieve kanten, voor de dingen die ze nog samen kunnen doen. Maar uiteindelijk wordt de zorg voor haar man Ulla te veel, en moet ze Lasse loslaten.

V7 Verdwaald in het geheugenpaleis [DVD]

Documentaire van Klara Van Es

2010 – 90 minuten Vlaams, Nederlands gesproken, Nederlands, Engels en Frans ondertiteld

Een mooie terughoudende documentaire, waarin je het vervagende geheugen waarneemt in een verloren blik, een wijkende mond, ogen die plotseling volschieten...

Anita, Louise en Alice wonen op een bijzondere afdeling van een verzorgingstehuis. Hoewel ze onderling erg verschillen, hebben ze één ding gemeen: Alzheimer. Ze bevinden zich nog in de eerste fase. Ze zijn in staat om in een tamelijk normale omgeving te leven en de simpele dagelijkse bezigheden zelfstandig uit te voeren. Maar ze beseffen ook dat achteruitgang een onvermijdelijk afscheid van de groep betekent en tevens hun laatste beetje waardigheid en identiteit. De volgende fase hangt als een zwaard van Damocles boven hun hoofd: die van volledige afhankelijkheid in een gesloten afdeling.

